

Iekšējo modeļu pirmspieteikuma procesa Vadlīnijas

Iekšējo modeļu pirmspieteikuma procesa pamatnostādnes

Ievads

- 1.1. Saskaņā ar 2010. gada 24. novembra Regulas (ES) Nr. 1094/2010 (turpmāk tekstā – EIOPA regula)¹ 16. pantu EIOPA izdod pamatnostādnes par to, kā valsts kompetentajām iestādēm jārikojas sagatavošanas posmā, pirms sāk piemērot Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/138/EK (2009. gada 25. novembris) par uzņēmējdarbības uzsākšanu un veikšanu apdrošināšanas un pārapirošināšanas jomā (Maksātspēja II).²
- 1.2. Šīs pamatnostādnes piemēro iekšējo modeļu pirmspieteikuma procesā, kurā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par apdrošināšanas vai pārapirošināšanas sabiedrības sagatavotību iesniegt pieteikumu par iekšēja modeļa lietošanu maksātspējas kapitāla prasības aprēķināšanai saskaņā ar „Maksātspēja II” direktīvu un, lai izpildītu direktīvā, jo īpaši tās 112., 113., 115., 116. un 120.–126. pantā iekšējiem modeļiem izvirzītās prasības.
- 1.3. Tā kā sagatavošanās posma pamatnostādnes nepastāv, Eiropas valstu kompetentās iestādes varētu saskatīt nepieciešamību izstrādāt valstu risinājumus stabilas, riskam pielāgotas uzraudzības nodrošināšanai. Tā vietā, lai nodrošinātu konsekventu un saskaņotas uzraudzību ES, dažādi valstu risinājumi var nodarīt kaitējumu labi funkcionējošam iekšējam tirgum.
- 1.4. Tāpēc galvenā nozīme ir konsekventai un saskaņotai pieejai Maksātspējas II direktīvas sagatavošanai. Šīs pamatnostādnes ir jāaplūko kā Maksātspējas II direktīvas sagatavošanas darbs, veicinot Maksātspējas II direktīvas galveno jomu sagatavošanu, lai nodrošinātu uzņēmumu piemērotu pārvaldi un to, ka uzraudzības iestādes saņem pietiekamu informāciju. Tās ir tādas jomas kā pārvaldības sistēma, tostarp riska vadības sistēma un perspektīvais pašu riska un maksātspējas novērtējums (pamatojoties uz pašu riska un maksātspējas novērtējuma principiem), iekšējo modeļu pirmspieteikuma process, un informācijas iesniegšana valstu kompetentajām iestādēm.
- 1.5. Agrīna sagatavošana ir būtiska, lai nodrošinātu, ka uzņēmumi un valstu kompetentās iestādes būs labi sagatavojušās un varēs piemērot jauno sistēmu, kad Maksātspēja II direktīva būs pilnībā piemērojama. Tāpēc valstu kompetentajām iestādēm būtu jāiesaistās ciešā dialogā ar uzņēmumiem.
- 1.6. Maksātspējas II direktīvas īstenošanas sagatavošanas ietvaros valstu kompetentajām iestādēm no 2014. gada 1. janvāra jāievieš pamatnostādnes, kā paredzēts šajā dokumentā, lai apdrošināšanas un pārapirošināšanas sabiedrības veiktu attiecīgās darbības pilnīgai Maksātspēja II direktīvas ieviešanai.
- 1.7. Valstu kompetentajām iestādēm jānosūta *EIOPA* progresu ziņojums par šo pamatnostādņu piemērošanu līdz katra attiecīgā gada februāra beigām, sākot

¹ OV L 331, 15.12.2010., 48.–83. lpp.

² OV L 335, 17.12.2009., 1.–155. lpp

no 2015. gada 28. februāra par laikposmu no 2014. gada 1. janvāra līdz 2014. gada 31. decembrim.

- 1.8. EIOPA Iekšējo modeļu pirmspieteikuma procesa pamatnostādņu mērķis ir sniegt norādījumus par to, kas valsts kompetentajām iestādēm un pirmspieteikuma procesā iesaistītai apdrošināšanas vai pārapsedrošināšanas sabiedrībai jāņem vērā, lai valsts kompetentās iestādes varētu izveidot viedokli par šīs apdrošināšanas vai pārapsedrošināšanas sabiedrības sagatavotību iesniegt pieteikumu par iekšēja modeļa lietošanu maksātspējas kapitāla prasības aprēķināšanai saskaņā ar „Maksātspēja II” direktīvu. Tādēļ pirmspieteikuma process nav uzskatāms par pirms-apstiprināšanas procesu. Saskaņā ar „Maksātspēja II” direktīvu apdrošināšanas vai pārapsedrošināšanas sabiedrībai, kas iesniedz pieteikumu par iekšēja modeļa lietošanu maksātspējas kapitāla prasības aprēķināšanai, būs jānodrošina atbilstība direktīvas prasībām, kā tiks tālāk precizēts vēlāk izdodamajos deleģētajos aktos.
- 1.9. Pamatnostādņu mērķis ir palielināt uzraudzības prakses konvergenci pirmspieteikuma procesā. Tām vajadzētu arī palīdzēt apdrošināšanas vai pārapsedrošināšanas sabiedrībai izstrādāt sava iekšēja modeļa ietvaru un tādējādi sagatavoties pieteikuma iesniegšanai par iekšēja modeļa lietošanu saskaņā ar „Maksātspēja II” direktīvu. Tās arī pagarina pirmspieteikuma procesu tādai sabiedrībai, kuras mērķis ir iesniegt pieteikumu lemsšanai par iekšējā modeļa lietošanu, sākot no pirmās dienas, kurā „Maksātspēja II” direktīva kļūst piemērojama.
- 1.10. Grupu pirmspieteikuma procesa gadījumā jābūt atbilstoša līmeņa saziņai starp kolēģijās ietilpstošajām valsts kompetentajām iestādēm, jo īpaši starp iesaistītajām valsts kompetentajām iestādēm.
- 1.11. Saziņai starp valsts kompetentajām iestādēm un apdrošināšanas vai pārapsedrošināšanas sabiedrību jāturpinās visā pirmspieteikuma procesa laikā un vēlāk, veicot novērtējumu par pieteikumu, kuru sabiedrība var iesniegt saskaņā ar „Maksātspēja II” direktīvu, kā arī pēc tam, kad iekšējais modelis būs apstiprināts uzraudzības pārbaudes procesā.
- 1.12. Sīkākī pirmspieteikuma procesa noteikumi ietverti *CEIOPS* 3. līmeņa Iekšējā modeļa pirmspieteikuma procesa pamatnostādņēs (iepriekš – *CEIOPS* Apspriežu dokuments Nr. 80)³.
- 1.13. Valstu kompetentajām iestādēm būtu jānodrošina, ka šīs pamatnostādnes tiek piemērotas proporcionāli apdrošināšanas vai pārapsedrošināšanas sabiedrības uzņēmējdarbībai potenciālā riska raksturam, pakāpei un sarežģītībai. Pamatnostādņēs jau tiek atspoguļota proporcionalitātes principa piemērošana, iekļaujot šo principu minētajā dokumentā, kā arī nosakot īpašas prasības atsevišķās jomās.
- 1.14. Ja nav nepārprotami noteikts citādi, visas pamatnostādnes piemēro šādu modeļu pirmspieteikuma procesā:

---

³ https://eiopa.europa.eu/fileadmin/tx_dam/files/consultations/consultationpapers/CP80/CEIOPS-DOC-76-10-Guidance-pre-application-internal-models.pdf

- Pilnīgs vai daļējs iekšējs modelis, kas tiks pieteikts lēmuma pieņemšanai par tā lietošanu apdrošināšanas vai pārapsedrošināšanas sabiedrības maksātspējas kapitāla prasības aprēķināšanai saskaņā ar „Maksātspēja II” direktīvu.
- Pilnīgs vai daļējs iekšējs grupas modelis, kā definēts tālāk, kas tiks pieteikts šāda lēmuma pieņemšanai.

1.15. Šo pamatnostādņu II iedaļas vajadzībām piemēro šādas definīcijas:

- *„Grupās (vai grupu) iekšējais modelis (iekšējie modeļi)”* – gan iekšējs modelis, kas saskaņā ar „Maksātspēja II” direktīvu tiks lietots tikai konsolidētās grupas maksātspējas kapitāla prasības aprēķināšanai (atbilstīgi „Maksātspēja II” direktīvas 230. pantam), gan iekšējs modelis, kas saskaņā ar „Maksātspēja II” direktīvu tiks lietots konsolidētās grupas maksātspējas kapitāla prasības aprēķināšanai un vismaz vienas tādas saistītās sabiedrības maksātspējas kapitāla prasības aprēķināšanai, kura ietilpst šā iekšējā modeļa darbības jomā, veicot konsolidētās grupas maksātspējas kapitāla prasības aprēķinu (grupas iekšējais modelis atbilstīgi „Maksātspēja II” direktīvas 231. pantam).
- *„Attiecīgās valsts kompetentās iestādes”* – visu to dalībvalstu kompetentās iestādes, kurās atrodas galvenais birojs katrai tādai iepriekš minētā grupas iekšējā modeļa darbības jomā („Maksātspēja II” direktīvas 231. pants) ietilpstošai saistītai apdrošināšanas vai pārapsedrošināšanas sabiedrībai, kam ar grupas iekšējā modeļa palīdzību tiks veikts maksātspējas kapitāla prasības aprēķins.
- *„Iesaistītās valsts kompetentās iestādes”* – visu to dalībvalstu kompetentās iestādes, kurās atrodas grupas iekšējā modeļa darbības jomā (atbilstīgi „Maksātspēja II” direktīvas 230. un 231. pantam) ietilpstošo saistīto apdrošināšanas vai pārapsedrošināšanas sabiedrību galvenais birojs.

„Maksātspēja II” direktīvas 231. pantā paredzētā grupas iekšējā modeļa gadījumā šīs *iesaistītās valsts kompetentās iestādes* ietver *attiecīgās valsts kompetentās iestādes*.

- *„Eksperta atzinums”* – atsevišķu personu vai komiteju viedoklis, kam ir attiecīgās zināšanas, pieredze un izpratne par apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas jomā sastopamajiem riskiem.
- *„Varbūtības sadalījuma prognozes pilnīguma”* jēdzienu nosaka galvenokārt divās dimensijās – sabiedrības zināšanu apjoms par riska profilu, kā to atspoguļo varbūtības sadalījuma prognozes pamatā esošo notikumu kopums, un izvēlētās aprēķina metodes spēja pārveidot šo informāciju ar pamata pašu kapitāla izmaiņām saistītu naudas vērtību sadalījumā. Pilnīguma jēdziens neattiecas tikai uz varbūtības sadalījuma

prognozes detalizācijas pakāpi, jo pat nepārtrauktas funkcijas veidā sagatavota prognoze var būt stipri nepilnīga.

- „*Atsauces riska pakāpe*” – pamata pašu kapitāla riskam pakļautā vērtība, uz ko attiecas ticamības līmenis 99.5 % apjomā viena gada laikā, kā noteikts „Maksātspēja II” direktīvas 101. panta 3. punktā.
- „*Analītiskas slēgtas formulas*” – tiešas matemātiskās formulas, kas saista sabiedrības izvēlēto riska pakāpes rādītāju ar atsauces rādītāju, kā definēts iepriekš.
- „*t=0*” – datums, no kura sabiedrība veiks maksātspējas kapitāla prasības aprēķinu saskaņā ar savu iekšējo modeli.
- „*t=1*” – viens gads pēc datuma, no kura sabiedrība veiks maksātspējas kapitāla prasības aprēķinu saskaņā ar savu iekšējo modeli.
- Iekšēja modeļa kvantitatīvs vai kvalitatīvs aspekts uzskatāms par „*būtisku*”, ja šā aspekta izmaiņas vai kļūda varētu izraisīt ietekmi uz šā iekšējā modeļa darbības rezultātu, kurš varētu iespaidot šīs informācijas lietotāja, tostarp valsts kompetento iestāžu, lēmuma pieņemšanu vai atzinumu.

1.16. Šīs pamatnostādnes stājas spēkā no 2014. gada 1. janvāra.

I Iedaļa: Pamatnostādņu vispārīgie noteikumi

1. pamatnostādne – Pamatnostādņu vispārīgie noteikumi

- 1.17. Valsts kompetentajām iestādēm jāveic atbilstoši pasākumi, lai no 2014. gada 1. janvāra īstenotu dotās pamatnostādnes par iekšējo modeļu pirmspieteikuma procesu.
- 1.18. Pirmspieteikuma procesa laikā valsts kompetentajām iestādēm jāveic atbilstoši pasākumi, lai izveidotu viedokli par pirmspieteikuma procesā iesaistītās apdrošināšanas vai pārapdrošināšanas sabiedrības gatavību iesniegt pieteikumu par iekšēja modeļa lietošanu maksātspējas kapitāla prasības aprēķināšanai saskaņā ar „Maksātspēja II” direktīvu un Direktīvā 2009/138/EK, jo īpaši tās 112., 113., 115., 116., 120.–126. un 231. pantā iekšējiem modeļiem izvirzīto prasību izpildei.
- 1.19. Pirmspieteikuma procesa laikā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā pirmspieteikuma procesā iesaistītā apdrošināšanas vai pārapdrošināšanas sabiedrība veic atbilstošos pasākumus, lai:
- (a) veidotu tās iekšējā modeļa satvaru veidā, kas nodrošina sabiedrības gatavību lietot iekšējo modeli gan riska vadības un lēmumu pieņemšanas mērķiem, gan maksātspējas kapitāla prasības aprēķināšanā; un
  - (b) sagatavotos iespējai, ka tās iekšējais modelis varētu netikt apstiprināts, un izveidotu procesus maksātspējas kapitāla aprēķināšanai ar standarta formulu, kā arī apsvērtu, kā tas ietekmēs kapitāla plānošanu.

2. pamatnostādne – Progresā ziņojums EIOPA

- 1.20. Valsts kompetentajām iestādēm jānosūta EIOPA progresā ziņojums par šo pamatnostādņu piemērošanu līdz katra nākamā gada februāra beigām. Pirmais ziņojums jānosūta līdz 2015. gada 28. februārim par periodu no 2014. gada 1. janvāra līdz 2014. gada 31. decembrim.

II iedaļa: Iekšējo modeļu pirmspieteikuma process

1. nodaļa: Vispārīgās pamatnostādnes

3. pamatnostādne – Valsts kompetento iestāžu izvērtējums

1.21. Pirmspieteikuma procesa laikā, nosakot un apsverot šā procesa sakarā veicamo izvērtējumu apmēru, valsts kompetentajām iestādēm jāņem vērā vismaz:

- (a) pirmspieteikuma procesā iesaistītās sabiedrības un tās iekšējā modeļa specifika;
- (b) saistība starp iekšējā modeļa izvērtējamo aspektu un citām iekšējā modeļa sastāvdaļām; un
- (c) „Maksājspēja II” direktīvas 29. panta 3. punktā noteiktais proporcionalitātes princips, tomēr jāpatur prātā, ka proporcionalitātes princips neatceļ vai nesamazina nevienu no „Maksājspēja II” direktīvā noteiktajām iekšējo modeļu prasībām. Jo īpaši valsts kompetentajām iestādēm jāņem vērā proporcionalitātes princips, apsverot:
  - (i) apdrošināšanas un pārapirošināšanas sabiedrības risku raksturu, pakāpi un sarežģītību; un
  - (ii) šīs sabiedrības iekšējā modeļa plānojumu, darbības jomu un kvalitātes aspektus.

1.22. Valsts kompetentajām iestādēm pastāvīgi jāinformē sabiedrība par to pirmspieteikuma procesa mērķiem veikto iekšējā modeļa izvērtējumu rezultātiem.

1.23. Pirmspieteikuma procesa laikā kompetentajām iestādēm jānodrošina, ka sabiedrība iesniedz tām maksājspējas kapitāla prasības aprēķinu, kas veikts izmantojot standarta formulu. Informācija jāiesniedz tādā apmērā, lai aptvertu kopējo maksājspējas kapitāla prasību un sekojošas riska kategorijas riskiem iekšējā modeļa ietvaros:

- (a) tirgus risks
- (b) darījumu partnera saistību neizpildes risks
- (c) dzīvības apdrošināšanas parakstīšanas risks
- (d) veselības apdrošināšanas parakstīšanas risks
- (e) nedzīvības apdrošināšanas parakstīšanas risks
- (f) nedzīvības apdrošināšanas katastrofas risks
- (g) operacionālais risks

1.24. Iesniedzamajai informācijai jābūt saskaņotai ar valsts kompetentajām iestādēm līdz pat visdetalizētākajam līmenim, kādu tās uzskata par atbilstošu, un tai

jāņem vērā „Informācijas iesniegšanas pamatnostādņu” I Tehniskajā pielikumā definētie posteņi un II Tehniskajā pielikumā aprakstītā detalizācija. Iesniedzot informāciju, jāievēro pārskatu periodi un iesniegšanas termiņi, par kādiem pirms-pieteikuma procesā vienojušies valsts kompetentā iestāde un sabiedrība.

4. pamatnostādne – Iekšējā modeļa izmaiņas pirmspieteikuma procesa laikā

- 1.25. Valsts kompetentajām iestādēm jāuzrauga un vajadzības gadījumā jāizvērtē izmaiņas, ko apdrošināšanas vai pārapdrošināšanas sabiedrība gatavojas veikt savā iekšējā modelī pēc atsevišķu pārbaužu pabeigšanas pirmspieteikuma procesā.
- 1.26. Lai to veiktu, valsts kompetentajām iestādēm jānodrošina, ka apdrošināšanas vai pārapdrošināšanas sabiedrība paziņo tām par visām iekšējā modeļa izmaiņām vai plānotajām izmaiņām, kuras sabiedrība uzskata par svarīgām.
- 1.27. Attiecībā uz izmaiņām, ko apdrošināšanas un pārapdrošināšanas sabiedrība veic tās iekšējā modelī pirmspieteikuma procesa laikā, valsts kompetentajām iestādēm, kā minimums, jāizveido viedoklis par:
  - (a) pārvaldību, ko sabiedrība izveido saistībā ar šīm izmaiņām, tostarp izmaiņu iekšējo apstiprināšanu, iekšējo paziņošanu, to dokumentēšanu un validāciju; un
  - (b) sabiedrības izveidoto izmaiņu klasifikāciju.

2. nodaļa: Modeļa izmaiņas

5. pamatnostādne – Modeļa izmaiņu politikas darbības joma

- 1.28. Pirmspieteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapdrošināšanas sabiedrība, nosakot modeļa pārmaiņu politiku, aptver visus būtiskos izmaiņu avotus, kas ietekmēs tās maksātspējas kapitāla prasību, kā minimums, aplūkojot izmaiņas, kas skar:
  - (a) sabiedrības pārvaldes sistēmu;
  - (b) sabiedrības atbilstību iekšējā modeļa lietošanas prasībām;
  - (c) sabiedrības iekšējā modeļa tehnisko specifikāciju atbilstību; un
  - (d) sabiedrības riska profilu.

6. pamatnostādne – Nozīmīgu izmaiņu noteikšana

- 1.29. Pirmspieteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapdrošināšanas sabiedrība izstrādā un izmanto virkni svarīgu kvalitatīvo vai kvantitatīvo rādītāju, kas nosaka nozīmīgas izmaiņas, un vai apdrošināšanas un pārapdrošināšanas sabiedrība izveido objektīvu pieeju izmaiņu klasificēšanai par nozīmīgām.

- 1.30. Lai gan modeļa izmaiņu kvantitatīvā ietekme uz maksātspējas kapitāla prasību vai maksātspējas kapitāla prasības atsevišķām sastāvdaļām var būt viens no rādītājiem, ko apdrošināšanas un pārapirošināšanas sabiedrība plāno izmantot nozīmīgu izmaiņu identificēšanai, valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā sabiedrība nodrošina arī citu kvalitatīvo un kvantitatīvo rādītāju lietošanu.
- 1.31. Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapirošināšanas sabiedrība nodrošina, ka tās izstrādātie rādītāji ņem vērā pašas sabiedrības un tās iekšējā modeļa specifiku.

7. pamatnostādne – Vairāku izmaiņu kombinācija

- 1.32. Pirmspīeteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapirošināšanas sabiedrība plāno novērtēt katras izmaiņas ietekmi atsevišķi un visu izmaiņu kopējo ietekmi uz maksātspējas kapitāla prasību vai tās atsevišķiem komponentiem.
- 1.33. Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapirošināšanas sabiedrība plāno novērtēt šādas ietekmes, lai novērstu to, ka netiek pamanītas atsevišķas savstarpēji kompensējošas ietekmes un vairāku izmaiņu kombinētā ietekme.

8. pamatnostādne – Grupas iekšējā modeļa izmaiņu politika (atbilstīgi „Maksātspēja II” direktīvas 231. pantam)

- 1.34. Grupas iekšējā modeļa gadījumā iesaistītajām valsts kompetentajām iestādēm pirmspīeteikuma procesā jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapirošināšanas sabiedrība izstrādā vienotu modeļa izmaiņu politiku.
- 1.35. Iesaistītajām valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapirošināšanas sabiedrība nodrošina, ka modeļa pārmaiņu politika ietver grupai, kā arī katrai saistītajai sabiedrībai, kas lieto grupas iekšējo modeli savas individuālās maksātspējas kapitāla prasības aprēķināšanai, nozīmīgu un maznozīmīgu izmaiņu specifiku.
- 1.36. Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapirošināšanas sabiedrības nodrošina to, ka atsevišķai sabiedrībai nozīmīgās izmaiņas tiek klasificētas kā piemērojamajai politikai nozīmīgas izmaiņas.

3. nodaļa: Izmantošanas tests

9. pamatnostādne – Atbilstības novērtējums

- 1.37. Pirmspīeteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par katras apdrošināšanas un pārapirošināšanas sabiedrības atbilstību izmantošanas testam, kā noteikts „Maksātspēja II” direktīvas 120. pantā, un jo īpaši aplūkojot vismaz:
- (a) modeļa dažādos lietojumus;

- (b) modeļa piemērotību veiktajai uzņēmējdarbībai;
- (c) kāda ir izpratne par modeli;
- (d) kā modelis palīdz lēmumu pieņemšanā; un
- (e) kā modelis integrēts riska vadības sistēmā.

1.38. Valsts kompetentajām iestādēm šis viedoklis jāizveido, ņemot vērā, ka nevajadzētu apdrošināšanas un pārapirošināšanas sabiedrībai noteikt pilnīgu un detalizētu konkrēto lietojumu sarakstu.

10. pamatnostādne – Stimuls uzlabot iekšējā modeļa kvalitāti

1.39. Pirmspieteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapirošināšanas sabiedrība nodrošina iekšējā modeļa lietošanu tās riska vadības sistēmā un lēmumu pieņemšanas procesos veidā, kas rada stimulu uzlabot paša iekšējā modeļa kvalitāti.

11. pamatnostādne – Piemērotība veiktajai uzņēmējdarbībai

1.40. Pirmspieteikuma procesā, veidojot viedokli par to, kā apdrošināšanas un pārapirošināšanas sabiedrība nodrošina to, ka iekšējā modeļa detalizācijas pakāpe ir piemērota sabiedrības uzņēmējdarbības veikšanai, valsts kompetentajām iestādēm jāapsver vismaz šādi faktori:

- (a) vai apdrošināšanas un pārapirošināšanas sabiedrība, lietojot iekšējo modeli lēmumu pieņemšanas procesā, aptver, pamatdarbības lēmumus, tai skaitā stratēģiskus lēmumus, un citus būtiskus lēmumus;
- (b) apdrošināšanas un pārapirošināšanas sabiedrības riska vadības sistēma un tās detalizācijas pakāpe;
- (c) detalizācijas pakāpe, kas nepieciešama apdrošināšanas un pārapirošināšanas sabiedrības lēmumu pieņemšanas procesā;
- (d) apdrošināšanas un pārapirošināšanas sabiedrības lēmumu pieņemšanas struktūra; un
- (e) apdrošināšanas un pārapirošināšanas sabiedrības iekšējā uzskaites saistībā ar iekšējā modeļa darbības rezultāta uzbūvi.

12. pamatnostādne – Izpratne par iekšējo modeli

1.41. Pirmspieteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapirošināšanas sabiedrība nodrošina to, ka pārvaldes, vadības vai uzraudzības struktūra un attiecīgie lietotāji, kas iekšējo modeli lieto lēmumu pieņemšanas procesā, izprot iekšējo modeli.

1.42. Lai izveidotu viedokli par to, kā struktūras un darbinieki izprot iekšējo modeli, valsts kompetentajām iestādēm jāapsver interviju izmantošana, iztaujājot

pārvaldes, vadības vai uzraudzības struktūru pārstāvošas personas un personas, kas faktiski vada apdrošināšanas un pārapdrošināšanas sabiedrību.

- 1.43. Valsts kompetentajām iestādēm jāapsver valdes vai citu atbilstošu lēmējstruktūru sanāksmju protokolu dokumentācijas pārbaude, lai izveidotu viedokli par apdrošināšanas un pārapdrošināšanas sabiedrības gatavību izpildīt izmantošanas testa prasības.

13. pamatnostādne – Atbalsts lēmumu pieņemšanā

- 1.44. Pirmspieteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas vai pārapdrošināšanas sabiedrība nodrošina un ir gatava pierādīt, ka iekšējo modeli izmanto lēmumu pieņemšanā.

14. pamatnostādne – Atbalsts lēmumu pieņemšanā

- 1.45. Pirmspieteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapdrošināšanas sabiedrība nodrošina to, ka sabiedrības iekšējās ieinteresētās personas, jo īpaši tās pārvaldes, vadības vai uzraudzības struktūras, regulāri saņem informāciju par iekšējā modeļa darbības rezultātiem, kas saistīti ar attiecīgajiem uzņēmējdarbības lēmumiem.

15. pamatnostādne – Atbalsts lēmumu pieņemšanā

- 1.46. Pirmspieteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapdrošināšanas sabiedrība nodrošina to, ka iekšējais modelis, kā minimums, spēj novērtēt ekonomisko kapitālu un noteikt to iespējamo lēmumu ietekmi uz riska profilu, kuru pieņemšanai izmanto modeli.
- 1.47. Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapdrošināšanas sabiedrība arī izprot šāda lēmumu ietekmi uz maksātspējas kapitāla prasību.

16. pamatnostādne – Aprēķinu biežums

- 1.48. Pirmspieteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapdrošināšanas sabiedrība izstrādā procesu tās riska profila uzraudzībai un kā būtiskas riska profila izmaiņas nosaka maksātspējas kapitāla prasības pārrēķinu.

17. pamatnostādne – Grupas specifika

- 1.49. Grupas iekšējā modeļa gadījumā iesaistītajām valsts kompetentajām iestādēm pirmspieteikuma procesā jāizveido viedoklis par to, kā dalības sabiedrība un saistītās sabiedrības, kas izmantos grupas iekšējo modeli to atsevišķo maksātspējas kapitāla prasību aprēķināšanai, sadarbojas, lai nodrošinātu, ka iekšējā modeļa uzbūve ir saskaņota ar to veikto uzņēmējdarbību.
- 1.50. Iesaistītajām valsts kompetentajām iestādēm, pamatojoties uz dalības sabiedrības un saistīto sabiedrību sniegtajām liecībām, jāizveido viedoklis vismaz par to, ka:

- (h) to atsevišķās maksātspējas kapitāla prasības tiks aprēķinātas tik bieži, cik prasīts „Maksātspēja II” direktīvas 102. pantā, un pēc vajadzības lēmumu pieņemšanas procesā;
- (i) sabiedrības var ierosināt veikt izmaiņas grupas iekšējā modelī, jo īpaši attiecībā uz tām būtiskiem komponentiem vai pēc tam, kad mainījies to riska profils, un ņemot vērā apstākļus, kādos darbojas sabiedrība; un
- (j) saistītajām sabiedrībām ir atbilstoša izpratne par iekšējo modeli attiecībā uz tām iekšējā modeļa sastāvdaļām, kas aptvers minētās sabiedrības riskus.

1.51. Iesaistītajām valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā tās apdrošināšanas un pārapdrošināšanas sabiedrības, kuras lieto grupas iekšējo modeli savu maksātspējas kapitāla prasību aprēķināšanai, nodrošina, ka iekšējā modeļa uzbūve ir saskaņota ar to veikto uzņēmējdarbību un riska vadības sistēmu, tostarp grupas un saistītās sabiedrības līmenī tiek radīti rezultāti, kas ir pietiekami detalizēti, lai ļautu grupas iekšējam modelim spēlēt pietiekamu lomu to lēmumu pieņemšanas procesos.

4. nodaļa: Pieņemumu noteikšana un eksperta atzinums

18. pamatnostādne – Pieņemumu noteikšana

1.52. Pirmspieteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapdrošināšanas sabiedrība nosaka pieņemumus un izmanto eksperta atzinumu, jo īpaši ņemot vērā pieņemumu izmantošanas ietekmes būtiskumu saistībā ar šīm pieņemumu noteikšanas un eksperta atzinuma pamatnostādnēm.

1.53. Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā sabiedrība novērtē būtiskumu, ņemot vērā gan kvantitatīvos, gan kvalitatīvos rādītājus, kā arī ņemot vērā ārkārtējus zaudējumus izraisošus apstākļus.

1.54. Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapdrošināšanas sabiedrība kopumā novērtē aplūkotos rādītājus.

19. pamatnostādne – Pārvaldība

1.55. Pirmspieteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapdrošināšanas sabiedrība nodrošina to, ka pieņemumu noteikšana un jo īpaši eksperta atzinuma izmantošana notiek saskaņā ar apstiprinātu un dokumentētu procesu.

1.56. Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapdrošināšanas sabiedrība nodrošina to, ka pieņemumi tiek noteikti un izmantoti konsekventi laika gaitā un visā apdrošināšanas un pārapdrošināšanas sabiedrībā un ka tie ir piemēroti paredzētajam lietojumam.

1.57. Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapdrošināšanas sabiedrība apstiprina pieņemumus pietiekami augstā

amatu hierarhijas līmenī atkarībā no to būtiskuma, visbūtiskākos pieņēmumus – līdz pat pārvaldes, vadības un uzraudzības struktūras līmenim ieskaitot.

20. pamatnostādne – Saziņa un nenoteiktība

- 1.58. Pirmspieteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrība nodrošina to, ka procesi saistībā ar pieņēmumiem un jo īpaši saistībā ar eksperta atzinuma izmantošanu šo pieņēmumu izvēlē būtu konkrēti vērsti uz to, lai mazinātu pārpratumu vai saziņas kļūdu risku starp visām dažādajām ar šiem pieņēmumiem saistītajām lomām.
- 1.59. Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrība izveido formālu un dokumentētu atgriezeniskās saiknes procesu starp būtisku eksperta atzinumu sniedzējiem un lietotājiem un to rezultātā noteiktajiem pieņēmumiem.
- 1.60. Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrība nodrošina pieņēmumu nenoteiktības pakāpes, kā arī ar to saistīto galīgo rezultātu atšķirību pārskatāmību.

21. pamatnostādne – Dokumentācija

- 1.61. Pirmspieteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrība dokumentē pieņēmumu noteikšanas procesu un jo īpaši eksperta atzinuma izmantošanu veidā, kas nodrošina procesa pārredzamību.
- 1.62. Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrība dokumentācijā atspoguļo rezultātā noteiktos pieņēmumus un to būtiskumu, iesaistītos ekspertus, plānoto lietojumu, kā arī derīguma termiņu.
- 1.63. Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrība ietver viedokļa pamatojumu, tostarp pamatā esošo informāciju, pietiekamā detalizācijas pakāpē, lai nodrošinātu gan pieņēmumu, gan to atlases procesa un tajā izmanto lēmumu pieņemšanas kritēriju un citu alternatīvu nepieņemšanas pārredzamību.
- 1.64. Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrība nodrošina to, ka būtisku pieņēmumu lietotājiem pieejama skaidra un visaptveroša rakstiska informācija par šiem pieņēmumiem.

22. pamatnostādne – Validācija

- 1.65. Pirmspieteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrība nodrošina pieņēmumu izvēles un eksperta atzinuma izmantošanas procesa validāciju.
- 1.66. Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrības nodrošina pieņēmumu un jo īpaši eksperta atzinuma izmantošanas validēšanas procesu un līdzekļu dokumentēšanu.

- 1.67. Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārāpdrošināšanas sabiedrība konstatē izmaiņas būtiskos pieņēmos sakarā ar jaunas informācijas parādīšanos un analizē un skaidro šīs izmaiņas, kā arī reālo faktu novirzes no būtiskiem pieņēmos.
- 1.68. Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārāpdrošināšanas sabiedrība, ja iespējams un nepieciešams, izmanto citus validācijas līdzekļus, piemēram, stresa testus vai jutīguma testus.
- 1.69. Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārāpdrošināšanas sabiedrības pārskata izvēlētos pieņēmos, pamatojoties uz neatkarīga iekšēja vai ārēja eksperta atzinumu.
- 1.70. Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārāpdrošināšanas sabiedrība konstatē tādu apstākļu iestāšanos, kuros pieņēmosi tiktu uzskatīti par nepamatotiem.

5. nodaļa: Metodoloģijas konsekvence

23. pamatnostādne – Konsekvences pārbaūžu punkti

- 1.71. Pirmspīeteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārāpdrošināšanas sabiedrība nodrošina konsekvenci starp metodēm, ko izmanto varbūtības sadalījuma prognozes aprēķīnam, un metodēm, kas tiek izmantotas bilances aktīvu un pasīvu novērtēšanai maksātspējas vērtēšanas nolūkā.
- 1.72. Jo īpaši valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārāpdrošināšanas sabiedrība pārbauda konsekvenci šādos varbūtības sadalījuma prognozes aprēķīna posmos, ja tie ir būtiski aplūkojamajai modeļa sastāvdaļai:
  - (a) konsekvence pārejā no bilances aktīvu un pasīvu novērtēšanas maksātspējas vērtēšanas nolūkā uz iekšējā modeļa izmantošanu maksātspējas kapitāla prasības aprēķīnāšanā;
  - (b) konsekvence starp aktīvu un pasīvu novērtēšanu iekšējā modelī novērtēšanas datumā un bilances aktīvu un pasīvu novērtēšanu maksātspējas vērtēšanas nolūkā;
  - (c) konsekvence starp riska faktoru un to ietekmes uz prognozēto vērtību naudas izteiksmē plānojumā un šo riska faktoru pieņēmosiem ko izmanto bilances aktīvu un pasīvu novērtēšanā maksātspējas vērtēšanas nolūkā; un
  - (d) konsekvence starp aktīvu un pasīvu pārvērtēšanu perioda beigās un bilances aktīvu un pasīvu novērtēšanu maksātspējas vērtēšanas nolūkā.

24. pamatnostādne – Konsekvences aspekti

- 1.73. Pirmspīeteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārāpdrošināšanas sabiedrība, vērtējot konsekvenci, ņem vērā vismaz šādus aspektus:
- (a) konsekvence starp bilānces aktīvu un pasīvu novērtēšanā maksātspējas vērtēšanas nolūkā un varbūtības sadalījuma prognozes aprēķinā lietotajām aprēķina metodēm;
  - (b) attiecīgajos aprēķinos izmantoto izejas datu un parametru konsekvence; un
  - (c) attiecīgo aprēķinu pamatā esošo pieņēmumu konsekvence, jo īpaši attiecībā uz pieņēmumiem par līgumā paredzētām izvēles iespējām un finanšu garantijām, vadības turpmākajiem pasākumiem un paredzamajiem turpmākajiem aplēses ieguvumiem.

25. pamatnostādne – Konsekvences novērtējums

- 1.74. Pirmspīeteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārāpdrošināšanas sabiedrība veic regulāru konsekvences novērtējumu tās iekšējā modeļa validācijas procesa ietvaros, kā noteikts „Maksātspēja II” direktīvas 124. pantā.
- 1.75. Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārāpdrošināšanas sabiedrība pēc iespējas veic konsekvences novērtējumu uz kvantitatīviem pamatiem, kad vien tas ir samērojami.
- 1.76. Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārāpdrošināšanas sabiedrība, veicot konsekvences novērtējumu:
- (d) nosaka un dokumentē jebkuras atšķirības starp varbūtības sadalījuma prognozi un bilānces aktīvu un pasīvu novērtējumu maksātspējas vērtēšanas nolūkā;
  - (e) novērtē atšķirību ietekmi gan atsevišķi, gan kombinācijā;
  - (f) pamato to, ka atšķirības neizraisīs konsekvences trūkumu starp varbūtības sadalījuma prognozes aprēķinu un bilānces aktīvu un pasīvu novērtējumu maksātspējas vērtēšanas nolūkā.

6. nodaļa: Varbūtības sadalījuma prognoze

26. pamatnostādne – Riska profila pārzināšana

- 1.77. Pirmspīeteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārāpdrošināšanas sabiedrība nodrošina to, ka iekšējā modeļa pamatā esošais varbūtības sadalījuma prognozes notikumu uzskaitījums ir pilnīgs.

- 1.78. Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par procesiem, ko apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrība izveidojusi, lai nodrošinātu pietiekamas un aktuālas zināšanas par tās riska profilu.
- 1.79. Jo īpaši valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrība iecerējusi uzturēt informāciju par risku noteicošajiem un citiem faktoriem, kas izskaidro varbūtības sadalījuma prognozes pamatā esošā mainīgā lieluma izmaiņas, tā, lai varbūtības sadalījuma prognoze var atspoguļot visas sabiedrības riska profila būtiskās īpašības.

27. pamatnostādne – Varbūtības sadalījuma prognozes pilnīgums

- 1.80. Pirmspīeteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrība novērtē varbūtības sadalījuma prognozes aprēķinā izmantoto aktuāra un statistikas paņēmienu piemērotību un kā tā apsver paņēmienu spēju apstrādāt informāciju par riska profilu kā svarīgu kritēriju.
- 1.81. Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrība izvēlas paņēmienu, kas sagatavo tādu varbūtības sadalījuma prognozi, kura ir pietiekami pilnīga, lai atspoguļotu visas sabiedrības riska profila būtiskās īpašības un palīdzētu lēmumu pieņemšanas procesā.
- 1.82. Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis arī par to, kā apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrība, veicot šo metodoloģisko novērtējumu, apsver, cik ticamas ir, pamatojoties uz varbūtības sadalījuma prognozi, aplēstās negatīvās ietekmes kvantiles.
- 1.83. Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrība nodrošina to, ka centieni izstrādāt pilnīgu varbūtības sadalījuma prognozi nekaitē negatīvās ietekmes kvantīļu aplēses ticamībai.

28. pamatnostādne – Varbūtības sadalījuma prognozes pilnīguma novērtējums

- 1.84. Pirmspīeteikuma procesā, lai izveidotu viedokli atbilstīgi 28. pamatnostādnei un nodrošinātu saskaņotu pieeju pirmspīeteikuma procesa un modeļa izmaiņām, valsts kompetentajām iestādēm, kā minimums, jāņem vērā:
- (a) sabiedrības riska profils un kādā mērā tas ir atspoguļots varbūtības sadalījuma prognozē;
  - (b) pašreizējos sasniegumus aktuārzinātnē un vispārpieņemtajā tirgus praksē;
  - (c) attiecībā uz varbūtības sadalījuma prognozes pilnīguma līmeni – pasākumus, ko apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrība izveido, lai nodrošinātu atbilstību iekšējā modeļa testa prasībām un katram „Maksātspēja II” direktīvas 120.–126. pantā noteiktajam standartam;

- (d) attiecībā uz konkrētu aplūkoto risku – veidu, kādā apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrības izvēlētie paņēmienu un iegūtā varbūtības sadalījuma prognoze mijiedarbojas ar citiem iekšējā modeļa darbības jomā ietilpstošajiem riskiem varbūtības sadalījuma prognozes pilnīguma ziņā; un
- (e) aplūkoto risku raksturu, pakāpi un sarežģītību kā noteikts „Maksātspēja II” direktīvas 29. panta 3. punktā.

29. pamatnostādne – Varbūtības sadalījuma prognozes papildināšana

- 1.85. Pirmspieteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrība rūpējas par to, lai nepamatoti nepapildinātu varbūtības sadalījuma prognozi ar ko tādu, kas neatspoguļo sākotnējās zināšanas par tās riska profilu [galvenokārt 26. pamatnostādne].
- 1.86. Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrības ievērotā metodoloģija varbūtības sadalījuma prognozes papildināšanai atbilst statistikas kvalitātes standartiem attiecībā uz metodēm, pieņēmumiem un datiem. Ja šie paņēmienu saistīti ar eksperta atzinuma izmantošanu, jāpiemēro attiecīgās pamatnostādnes par pieņēmumu noteikšanu un eksperta atzinumu.

7. nodaļa: Kalibrēšana – tuvinājumi

30. pamatnostādne – Zināšanas par tuvinājumiem

- 1.87. Pirmspieteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrība parāda sīku izpratni par „Maksātspēja II” direktīvas 122. panta 3. punkta pieļautajiem tuvinājumiem, ko tā veic.
- 1.88. Jo īpaši valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā sabiedrība vismaz:
  - (a) apsver kļūdas, kādas tuvinājumi ievieš maksātspējas kapitāla prasībā;
  - (b) parāda, ka tās veikto tuvinājumu rezultātā netiek iegūta tāda maksātspējas kapitāla prasība, kas ir būtiski mazāka salīdzinājumā ar aprēķina rezultātu, izmantojot atsaucē riska pakāpes rādītāju, lai nodrošinātu, ka apdrošinājuma ņēmēju aizsardzības līmenis ir vienāds ar „Maksātspēja II” direktīvas 101. panta 3. punktā paredzēto; un
  - (c) laika gaitā un ārkārtējos zaudējumus izraisošos apstākļos apšaubā un pamato tuvinājumu rezultāta stabilitāti atbilstīgi tās riska profilam.
- 1.89. Valsts kompetentajām iestādēm jādara apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrībai zināmu, ka nav pieļaujama būtiska nenoteiktība attiecībā uz tuvinājumiem, lai pārkalibrētu maksātspējas kapitāla prasību, ja šīs nenoteiktības rezultātā maksātspējas kapitāla prasība tiek novērtēta par zemu.

31. pamatnostādne – Atsauces riska pakāpes rādītājs kā starprezultāts

1.90. Ja apdrošināšanas un pārapirošināšanas sabiedrība spēj iegūt atsaucē riska pakāpes rādītāju kā ekonomiskā kapitāla aprēķina procesa starprezultātu, valsts kompetentajām iestādēm pirmspieteikuma procesā jāizveido viedoklis par to, kā sabiedrība spēj parādīt, ka šis rezultāts arī atbilstoši atspoguļo tās riska profilu.

32. pamatnostādne – Cita bāzes mainīgā lieluma izmantošana

1.91. Pirmspieteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapirošināšanas sabiedrība, ja tā maksātspējas kapitāla prasības aprēķinam izmanto bāzes mainīgā lieluma variāciju, kas nav pamata pašu kapitāls, parāda:

- (a) vai nu to, ka pamata pašu kapitāla un bāzes mainīgā lieluma atšķirība nav būtiska $t=0$ un jebkurā paredzamā situācijā līdz pat un ieskaitot $t=1$; vai
- (b) gadījumā, ja šī atšķirība ir būtiska, ka saskaņā ar sabiedrības riska profilu nākamā perioda laikā nav iespējamas šīs būtiskās atšķirības jebkādas nozīmīgas variācijas jo īpaši ārkārtējos zaudējumus izraisošos apstākļos.

1.92. Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapirošināšanas sabiedrība, ja tā pamata pašu kapitāla vērtības noteikšanai izmanto bāzes mainīgā lieluma variāciju, kas nav pamata pašu kapitāls, parāda, ka:

- (a) tā spēj saskaņot atšķirības starp pamata pašu kapitālu un bāzes mainīgo lielumu laikā $t=0$; un
- (b) tā saprot starpību starp pamata pašu kapitālu un bāzes mainīgo lielumu jebkurā situācijā līdz pat un ieskaitot $t=1$.

1.93. Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapirošināšanas sabiedrības vēstā bilance maksātspējas vajadzībām ļauj šādai sabiedrībai noteikt atbilstošā pašu kapitāla summu, kas pieejama maksātspējas kapitāla prasības segšanai, neatkarīgi no maksātspējas kapitāla prasības aprēķināšanas metodes.

33. pamatnostādne – Analītisku slēgto formulu izmantošana

1.94. Pirmspieteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapirošināšanas sabiedrība gadījumos, kad tā izmanto analītiskas slēgtas formulas, lai pārkalibrētu tās kapitāla prasību no iekšējā riska rādītāja par atsaucē rādītāju, parāda, ka formulas pamatā esošie pieņēmumi ir reālistiski un ir spēkā arī ārkārtējos zaudējumus izraisošos apstākļos atbilstīgi apdrošināšanas un pārapirošināšanas sabiedrības riska profilam.

34. pamatnostādne – Vadības pasākumi

- 1.95. Pirmspieteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapdrošināšanas sabiedrība, gadījumos, kad tā savā iekšējā modelī izvēlas laika periodu, kas ilgāks par gadu, ņem vērā vadības veiktos pasākumus maksājspējas kapitāla prasības aprēķina sakarā, un nodrošina, ka šādi vadības pasākumi tiek modelēti reālistiskā un saprātīgā veidā un ietekmē maksājspējas vajadzību noteikšanai sastādīto bilanci periodā no $t=0$ līdz $t=1$.
- 1.96. Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapdrošināšanas sabiedrība nodrošina to, ka vispārīgie principi attiecībā uz aktīvu un pasīvu novērtēšanu ir spēkā laikā $t=1$, šīs pamatnostādnes mērķiem apsverot vadības veikto pasākumu ietekmi uz maksājspējas vajadzību noteikšanai sastādīto bilanci.

35. pamatnostādne – Vairākkārtīgi tuvinājumi

- 1.97. Pirmspieteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapdrošināšanas sabiedrība gadījumos, kad tai jāveic vairākkārtīgi tuvinājumi, novērtē, vai starp šiem tuvinājumiem pastāv tāda mijiedarbība, kas ir nepārprotami jāņem vērā.

8. nodaļa: Peļņas un zaudējumu attiecinājums

36. pamatnostādne – Peļņas un zaudējumu noteikšana

- 1.98. Pirmspieteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapdrošināšanas sabiedrība apsver peļņu un zaudējumus kā izmaiņas attiecīgā perioda laikā:
- (a) pamata pašu kapitālā; vai
  - (b) citās naudas summās, ko iekšējā modelī izmanto, lai noteiktu izmaiņas pamata pašu kapitālā, piemēram, ekonomiskā kapitāla līdzekļu faktiskās izmaiņas.
- 1.99. Šajā nolūkā peļņas un zaudējumu attiecinājumam jāizslēdz izmaiņas, kas attiecināmas uz papildu pašu kapitāla piesaistīšanu, šo pašu kapitāla līdzekļu atmaksu vai dzēšanu un pašu kapitāla sadali.
- 1.100. Ja sabiedrība savā iekšējā modelī izmanto mainīgo lielumu, kas nav pamata pašu kapitāls, valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapdrošināšanas sabiedrība šo mainīgo lielumu izmanto peļņas un zaudējumu attiecinājuma mērķiem.
- 1.101. Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to kā, veicot peļņas un zaudējumu attiecināšanu, sabiedrība nosaka, kā riska noteicošo faktoru izmaiņas saistītas ar varbūtības sadalījuma prognozes pamatā esošā mainīgā lieluma dinamiku.

37. pamatnostādne – Peļņas un zaudējumu attiecinājuma piemērošana

1.102. Pirmspieteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrība nodrošina to, ka peļņas un zaudējumu attiecinājums atbilst peļņas un zaudējumu attiecinājuma paredzētajai piemērošanai izmantošanas testā un validācijas procesā.

38. pamatnostādne – Peļņas un zaudējumu attiecinājuma piemērošana un validācija

1.103. Pirmspieteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrība nodrošina to, ka peļņas un zaudējumu attiecinājuma sniegtā informācija saistībā ar to, kā modelis ir darbojies pagātnē, tiek izmantota sabiedrības regulārajā validācijas ciklā.

9. nodaļa: Validācija

39. pamatnostādne – Validācijas politika un validācijas ziņojums

1.104. Pirmspieteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrība nodrošina to, ka tās izveidotā validācijas politika, kā minimums, paredz:

- (a) iekšējā modeļa validācijā lietotos procesus, metodes un instrumentus un to mērķus;
- (b) katras iekšējā modeļa sastāvdaļas regulārās validācijas biežumu un apstākļus, kas nosaka papildu validāciju;
- (c) personas, kas atbild par katru validācijas uzdevumu; un
- (d) procedūru, kas jāievēro gadījumā, ja modeļa validācijas process konstatē problēmas saistībā ar iekšējā modeļa ticamību, un lēmumu pieņemšanas procesu šo bažu novēršanai.

1.105. Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrība validācijas ziņojumā dokumentē validācijas rezultātus, kā arī no validācijas analīzes izrietošos secinājumus un sekas.

1.106. Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrība šajā ziņojumā ietver atsauci uz validācijas datu kopumu, kas minēts 50. pamatnostādnē, kā arī procesa galveno dalībnieku apstiprinājumu.

40. pamatnostādne – Validācijas procesa darbības joma un mērķis

1.107. Pirmspieteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrība, konkretizējot validācijas mērķi un darbības jomu, skaidri nosaka katras iekšējā modeļa sastāvdaļas konkrēto validācijas mērķi.

- 1.108.Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrība validācijas darbības jomā iekļauj iekšējā modeļa kvalitatīvos un kvantitatīvos aspektus.
- 1.109.Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrība, apsverot validācijas darbības jomu, papildus apsvērumiem par dažādu iekšējā modeļa sastāvdaļu validāciju, apsver modeļa validāciju kopumā un jo īpaši aprēķinātās varbūtības sadalījuma prognozes atbilstību, lai nodrošinātu to, ka reglamentētā kapitāla līmenis netiek atspoguļots būtiski nepareizi.

41. pamatnostādne – Būtiskums

- 1.110.Pirmspīeteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrība apsver validējamās iekšējā modeļa sastāvdaļas būtiskumu ne tikai izolēti, bet arī kombinēti, ja lēmums par validācijas darbību intensitāti pamatojas uz būtiskumu.
- 1.111.Ja apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrība neveic konkrētu iekšējā modeļa atsevišķo sastāvdaļu validāciju ar lielu precizitāti tāpēc, ka tās nav pietiekami būtiskas, valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrība tomēr ņem vērā, ka šo daļu kombinācija var būt būtiska, pieņemot lēmumu par to atbilstošu validāciju.
- 1.112.Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā sabiedrība apsver jutīguma testus, nosakot būtiskumu validācijas sakarā.

42. pamatnostādne – Validācijas procesa kvalitāte

- 1.113.Pirmspīeteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrība nosaka visus zināmos kārtējā validācijas procesa ierobežojumus.
- 1.114.Ja pastāv validācijas ierobežojumi attiecībā uz validācijas procesa aptvertajām sastāvdaļām, valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrība šos ierobežojumus apzinās un dokumentē.
- 1.115.Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrība nodrošina to, validācijas procesa kvalitātes novērtējums skaidri nosauc apstākļus, kuros validācija ir neefektīva.

43. pamatnostādne – Validācijas procesa pārvaldība

- 1.116.Pirmspīeteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par pārvaldību, ko apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrība izveido tās veiktās validācijas rezultātu paziņošanai.
- 1.117.Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrība izveido un iekšēji paziņo vispārēju viedokli, pamatojoties uz validācijas procesā konstatēto.
- 1.118.Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrība ievieš iepriekš definētus kritērijus, lai

noteiktu, vai validācijas rezultātiem vai to daļai būtu jāpievērš pastiprināta uzmanība šajā sabiedrībā.

1.119. Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, vai apdrošināšanas un pārapirošināšanas sabiedrība nosaka, kādos apstākļos validācijas procesa rezultātiem jāpievērš pastiprināta uzmanība; un par to, kā apdrošināšanas un pārapirošināšanas sabiedrība skaidri definē un nosaka pastiprinātās uzmanības pasākumus tā, lai saglabātu validācijas procesa neatkarību.

1.120. Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapirošināšanas sabiedrības izveidotā validācijas politika nosaka, kā tiek ziņots par dažādu validācijas instrumentu rezultātiem gan regulārās validācijas, gan īpašu apstākļu izraisītas papildu validācijas gadījumā un kā tie tiek izmantoti, ja testi parāda, ka iekšējais modelis nedarbojas tā, kā iecerēts.

44. pamatnostādne – Lomas validācijas procesā

1.121. Pirmspīeteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā gadījumā, ja validācijas procesa konkrētu uzdevumu veikšanā piedalās puses, kas nav riska vadības funkcija, apdrošināšanas un pārapirošināšanas sabiedrība nodrošina to, ka riska vadības funkcija ievēro savu vispārējo atbildību, kā noteikts „Maksātspēja II” direktīvas 44. pantā, tostarp atbildību par dažādu uzdevumu veikšanas nodrošināšanu validācijas procesā.

1.122. Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapirošināšanas sabiedrība formāli izskaidro katras puses lomu noteiktajā validācijas procesā.

1.123. Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, vai sabiedrība tās izveidotajā validācijas politikā ir ietvērusi uzdevumu sadali visā validācijas procesā.

45. pamatnostādne – Validācijas procesa neatkarība

1.124. Pirmspīeteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapirošināšanas sabiedrības riska vadības funkcija, lai nodrošinātu iekšējā modeļa darbības objektīvu apšaubīšanu, nodrošina to, ka validācijas procesu veic neatkarīgi no modeļa izstrādes un ekspluatācijas un ka tās izveidotajā validācijas politikā noteiktie uzdevumi izveido un saglabā validācijas procesa neatkarību.

1.125. Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapirošināšanas sabiedrība, lemjot par to, kuras puses piedalīsies ar validācijas procesu saistīto uzdevumu veikšanā, ņem vērā dotās sabiedrības risku raksturu, pakāpi un sarežģītību, iesaistāmo cilvēku funkciju un prasmes, sabiedrības iekšējo organizāciju un tās pārvaldes sistēmu.

46. pamatnostādne – Grupu iekšējo modeļu specifika

1.126. Grupas iekšējā modeļa gadījumā valsts kompetentajām iestādēm pirmspīeteikuma procesā jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapirošināšanas sabiedrība apsver iekšējā modeļa validāciju saistībā ar

konsolidētās grupas maksātspējas kapitāla prasības un saistīto sabiedrību maksātspējas kapitāla prasības aprēķinu, kas tiks veikts, izmantojot grupas iekšējo modeli; un par to, kā apdrošināšanas un pārapirošināšanas sabiedrība nepārprotami nosaka šo apsvērumu validācijas politikā, ko tā izveido grupas iekšējam modelim.

1.127.Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā dalības sabiedrība un saistītās sabiedrības, kuru maksātspējas kapitāla prasība tiks aprēķināta, izmantojot iekšējo modeli, izveido vienotu validācijas politiku, lai aptvertu validācijas procesu gan grupas, gan atsevišķas sabiedrības līmenī.

47. pamatnostādne – Līdzekļu kopums

1.128.Pirmspīeteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapirošināšanas sabiedrība nodrošina to, ka tās lietotie kvalitatīvie vai kvantitatīvie validācijas līdzekļi ir atbilstoši un droši, lai veiktu iekšējā modeļa validāciju iekšējā modeļa iekšējai lietošanai, kā arī maksātspējas kapitāla prasības aprēķināšanai.

1.129.Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapirošināšanas sabiedrība saprot tās lietotos validācijas līdzekļus un atzīst, ka dažādiem līdzekļiem ir atšķirīgas īpašības un ierobežojumi.

1.130.Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, vai apdrošināšanas un pārapirošināšanas sabiedrība apsver, kuri validācijas līdzekļi vai to kombinācija ir vispiemērotākā, ņemot vērā tās izveidotajā validācijas politikā noteiktos validācijas mērķus un darbības jomu.

1.131.Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapirošināšanas sabiedrība ievieš procesu atbilstoša validācijas līdzekļu kopuma izvēlei, lai nodrošinātu pilnvērtīgu validācijas procesu. Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapirošināšanas sabiedrība dokumentē šo procesu un vai tā, izvēloties validācijas līdzekļus, apsver vismaz šādas īpašības:

- (a) sarežģītības līmenis: validācijas līdzekļi, sākot no vienkāršotiem paņēmiem, līdz pat izsmalcinātām metodēm;
- (b) raksturs: validācijas līdzekļi ir kvalitatīvi, kvantitatīvi vai abu veidu kombinācija;
- (c) vajadzīgās zināšanas: nepieciešamais validāciju veicošo personu zināšanu apjoms;
- (d) neatkarība: nepieciešamais validāciju veicošo personu neatkarības līmenis;
- (e) vajadzīgā informācija: iespējamie ierobežojumi attiecībā uz pieejamās informācijas daudzumu vai veidu ārējas validācijas un iekšējas validācijas gadījumā; un

- (f) validācijas cikls: atbilstoši validācijas līdzekļi, kas aptver visus pamatpieņēmumus, kas veikti dažādos iekšējā modeļa posmos, sākot no izstrādes, līdz ieviešanai un ekspluatācijai.

48. pamatnostādne – Stresa tests un scenāriju analīze

- 1.132. Pirmspīeteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārāpdrošināšanas sabiedrība iekšējā modeļa validācijas ietvaros lieto stresa testus un scenāriju analīzi.
- 1.133. Jo īpaši valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārāpdrošināšanas sabiedrība nodrošina to, ka tās lietotie stresa testi un scenāriju analīze aptver attiecīgos riskus un tiek kontrolēta laika gaitā.

49. pamatnostādne – Līdzekļu piemērošana

- 1.134. Pirmspīeteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārāpdrošināšanas sabiedrība spēj paskaidrot, kuras iekšējā modeļa sastāvdaļas validē katrs lietotais validācijas līdzeklis un kāpēc šie validācijas līdzekļi ir piemēroti konkrētam mērķim, kā minimums, aprakstot:
- (a) validācijā esošās modeļa sastāvdaļas būtiskumu;
  - (b) līmeni, kādā līdzekļi tiks piemēroti, sākot no atsevišķiem riskiem, modelēšanas blokiem, portfeļa, sabiedrības struktūrvienības, līdz par apkopotajiem rezultātiem;
  - (c) šā validācijas uzdevuma mērķi; un
  - (d) validācijas paredzamo iznākumu.

50. pamatnostādne – Validācijas datu kopumi

- 1.135. Pirmspīeteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārāpdrošināšanas sabiedrība nodrošina to, ka validācijas procesā izvēlētie dati un izmantotie eksperta atzinumi efektīvi ļauj tai veikt iekšējā modeļa validāciju plašā pagātnē novērotu vai nākotnē iespējamu apstākļu spektrā.

10. nodaļa: Dokumentācija

51. pamatnostādne – Kontroles procedūras

- 1.136. Pirmspīeteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārāpdrošināšanas sabiedrība nodrošina to, ka iekšējā modeļa dokumentācija ir atjaunināta un tiek regulāri pārskatīta.
- 1.137. Jo īpaši valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārāpdrošināšanas sabiedrība ievieš vismaz:
- (a) iedarbīgu iekšējā modeļa dokumentācijas kontroles procedūru;

- (b) iekšējā modeļa dokumentācijas versiju kontroles procedūru; un
- (c) skaidru atsauču sistēmu iekšējā modeļa dokumentācijai, kas jālieto lietu nomenklatūrā.

52. pamatnostādne – Metodoloģiju dokumentācija

1.138. Pirmspieteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapdrošināšanas sabiedrība sagatavo dokumentāciju, kas ir pietiekami detalizēta, lai apliecinātu detalizētu izpratni par iekšējā modelī lietoto metodoloģiju un paņēmieniem, ietverot vismaz:

- (a) pamatā esošos pieņēmumus;
- (b) šādu pieņēmumu piemērojamību, ņemot vērā sabiedrības riska profilu; un
- (c) metodoloģijas vai paņēmiena trūkumus.

1.139. Šī prasība attiecas arī uz gadījumiem, ja apdrošināšanas un pārapdrošināšanas sabiedrības iekšējā modelī lietoto metodoloģiju vai citu paņēmieni dokumentē ārēja puse.

1.140. Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapdrošināšanas sabiedrība, dokumentējot iekšējā modelī izmantotās metodoloģijas pamatā esošu teoriju, pieņēmumus un matemātisko un empīrisku pamatojumu atbilstīgi „Maksātspēja II” direktīvas 125. panta 3. punktam, pieejamības gadījumā iekļauj aprakstu par metodoloģijas izstrādes būtiskiem posmiem, kā arī citas metodoloģijas, kuru lietošanu apdrošināšanas un pārapdrošināšanas sabiedrība apsvēra, tomēr vēlāk nelietoja.

53. pamatnostādne – Apstākļi, kādos iekšējais modelis nedarbojas efektīvi

1.141. Pirmspieteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapdrošināšanas sabiedrība tās dokumentācijā ietver vispārēju kopsavilkumu par iekšējā modeļa būtiskiem trūkumiem, kas konsolidēti vienotā dokumentā, kurš aplūko vismaz šādus aspektus:

- (a) iekšējā modeļa neaptvertie riski;
- (b) iekšējā modelī izmantotās riska modelēšanas ierobežojumi;
- (c) ar iekšējā modeļa rezultātiem saistītās nenoteiktības raksturs, pakāpe un avoti, tostarp rezultātu jutīgums pret iekšējā modeļa pamatā esošajiem pieņēmumiem;
- (d) iekšējā modelī izmantoto datu trūkumi un iekšējā modeļa aprēķiniem pietrūkstošie dati;
- (e) ārēju modeļu un ārēju datu lietošanas izraisītie riski iekšējā modelī;
- (f) iekšējā modelī izmantoto informācijas tehnoloģiju ierobežojumi; un
- (g) iekšējā modeļa pārvaldības ierobežojumi, un

- (h) paveiktais darbs, lai noteiktu modeļa trūkumus, un iespējamie modeļa uzlabojumu plāni.

54. pamatnostādne – Adresātu atbilstība

1.142. Pirmspieteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapdrošināšanas sabiedrība apsver tādas iekšējā modeļa dokumentācijas ieviešanu, kas sastāv no vairāk nekā viena iekšējā modeļa dokumentācijas līmeņa atkarībā no dažādiem lietojuma veidiem un mērķa auditorijām.

55. pamatnostādne – Lietotāja rokasgrāmatas vai procesu apraksti

1.143. Pirmspieteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā iekšējā modeļa dokumentācijas ietvaros apdrošināšanas un pārapdrošināšanas sabiedrība ievieš iekšējā modeļa lietotāja rokasgrāmatas vai procesu aprakstus, kam jābūt pietiekami detalizētiem, lai sniegtu neatkarīgai trešai personai zināšanas, kā darboties ar iekšējo modeli un to izmantot.

56. pamatnostādne – Modeļa radīto rezultātu dokumentēšana

1.144. Pirmspieteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapdrošināšanas sabiedrība dokumentē un saglabā (ne obligāti vienā dokumentā) modeļa darbības rezultātus, kas ir būtiski „Maksātspēja II” direktīvas 120. panta prasību izpildei.

57. pamatnostādne – Programmatūras un modelēšanas platformas

1.145. Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā sabiedrība savā dokumentācijā sniedz informāciju par iekšējā modelī izmantoto programmatūru, modelēšanas platformām un datortehnikas sistēmām.

1.146. Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā sabiedrība, kas izmanto programmatūru, modelēšanas platformas un datortehnikas sistēmas, dokumentācijā nodrošina pietiekamu informāciju, lai būtu iespējams novērtēt un pamatot to lietojumu un lai valsts kompetentās iestādes varētu novērtēt to atbilstību.

11. nodaļa: Ārēji modeļi un dati

58. pamatnostādne – Ārēji dati

1.147. Pirmspieteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapdrošināšanas sabiedrība, ņemot vērā ārējo datu raksturu, parāda atbilstoša līmeņa izpratni par iekšējā modelī izmantoto ārējo datu īpatnībām, tostarp to būtiskiem pārveidojumiem, pārrēķinu un sezonālītāti un ārējiem datiem raksturīgu cita veida apstrādi.

1.148. Jo īpaši valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapdrošināšanas sabiedrība, kā minimums:

- (a) saprot ārējo datu īpašības un ierobežojumus vai citas īpatnības;

- (b) izstrādā procesus trūkstošo ārējo datu un citu ierobežojumu konstatēšanai;
- (c) saprot tuvinājumus un datu apstrādi, kas veikta, lai novērstu ārējo datu iztrūkumu vai ticamības trūkumu; un
- (d) izstrādā procesus savlaicīgu konsekvences pārbaudi veikšanai, tostarp salīdzināšanai ar citiem svarīgiem avotiem ciktāl dati ir praktiski pieejami.

59. pamatnostādne – Izpratne par ārējo modeli

1.149. Pirmspieteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrība parāda to, ka visām ārējā modeļa lietošanā iesaistītajām pusēm ir pietiekami detalizēta izpratne par tām nozīmīgajām ārējā modeļa sastāvdaļām, tostarp pieņēmumiem, tehniskajiem un operacionālajiem aspektiem.

1.150. Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrība pievērš īpašu uzmanību tiem ārējo modeļa aspektiem, kas vairāk atbilst to riska profilam.

60. pamatnostādne – Ārēja modeļa un datu izvēles pārskatīšana

1.151. Pirmspieteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrība periodiski pārskata tās konkrēta ārējā modeļa vai ārēju datu kopuma izvēles pamatojumu.

1.152. Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, vai apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrība pārmērīgi nepaļaujas uz vienu pakalpojuma sniedzēju un vai sabiedrība izveidojusi plānus pakalpojumu sniedzēja kļūmju ietekmes mazināšanai.

1.153. Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrība pievērš uzmanību ārējā modeļa vai tādu datu, kas ļauj sabiedrībai labāk novērtēt tās riskus, atjauninājumiem.

61. pamatnostādne – Integrācija iekšējā modeļa ietvaros

1.154. Pirmspieteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrība parāda, ka pieeja ārējā modeļa integrācijai iekšējā modeļa ietvaros ir atbilstoša; tostarp sabiedrības izvēlētie paņēmieni, dati, parametri, pieņēmumi un ārējā modeļa darbības rezultāts vai rezultāti.

62. pamatnostādne – Validācija

1.155. Pirmspieteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrība veic to ārējā modeļa būtisko pieņēmumu validāciju, kas svarīgi tās riska profilam, un procesu validāciju ārējā modeļa un datu integrācijai sabiedrības procesos un tās iekšējā modelī.

- 1.156. Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrība novērtē ārējā modelī pieejamo īpašību vai opciju izvēles vai neizvēlēšanās atbilstību.
- 1.157. Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā, veicot validāciju, apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrība apsver atbilstošu informāciju un jo īpaši piegādātāja vai citas trešās personas veikto analīzi, un vai, to darot, apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrība nodrošina vismaz to, ka:
- (a) netiek skarta validācijas procesa neatkarība no iekšējā modeļa izstrādes un ekspluatācijas;
  - (b) tas atbilst apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrības noteiktajam validācijas procesam un ir skaidri izklāstīts validācijas politikā; un
  - (c) tiek ņemta vērā piegādātāja vai citas trešās personas veiktās analīzes netieša vai tieša neobjektivitāte.

63. pamatnostādne – Dokumentācija

- 1.158. Pirmspieteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrība, parāda, ka ārējo modeļu un datu dokumentācija atbilst dokumentācijas standartiem.
- 1.159. Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrība, kā minimums, sagatavo dokumentāciju par:
- (a) tās riska profilam nozīmīgajiem ārējā modeļa un ārējo datu aspektiem;
  - (b) ārējā modeļa vai ārējo datu integrāciju tās procesos un iekšējā modelī;
  - (c) ārējā modeļa datu, īpaši ievades datu, vai ārējā modeļa darbības rezultātu integrāciju tās procesos un iekšējā modelī; un
  - (d) iekšējā modelī izmantotajiem ārējiem datiem, to avotu un pielietojumu.
- 1.160. Ja apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrība savā dokumentācijā izmanto piegādātāju un pakalpojumu sniedzēju izstrādātu dokumentāciju, valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrība nodrošina, ka netiek mazināta tās spēja ievērot dokumentācijas standartus.

64. pamatnostādne – Valsts kompetento iestāžu attiecības ar ārējo modeļu piegādātājiem

- 1.161. Pirmspieteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrība saglabā atbildību par ar tās iekšējo modeli saistītu pienākumu veikšanu un par ārēja modeļa vai datu lomu iekšējā modelī un par jebkurām citām prasībām.
- 1.162. Valsts kompetentajām iestādēm jādara apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas sabiedrībai skaidri zināmu, ka saziņa starp valsts kompetentajām iestādēm un ārēja modeļa piegādātāju, lai valsts kompetento iestāžu pārbaudēm sniegtu informāciju par šo modeli, neatbrīvo apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas

sabiedrību no pienākuma parādīt, kā ārējais modelis izpilda iekšējā modeļa prasības.

1.163. Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par ārēja modeļa lietošanu kopumā par katru atsevišķo pirmspieteikuma procesu.

1.164. Valsts kompetentajām iestādēm jādara apdrošināšanas un pārapirošināšanas sabiedrībai skaidri zināmu, ka tās noraidīs jebkuru pieteikumu ārēja modeļa lietošanai, ja apdrošināšanas un pārapirošināšanas sabiedrība nevarēs nodrošināt konkrētu informāciju, kas nepieciešama, lai valsts kompetentās iestādes varētu veikt pieteikuma novērtējumu.

65. pamatnostādne – Pakalpojumu sniedzēju loma, izmantojot ārējus modeļus un datus

1.165. Pirmspieteikuma procesā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, vai apdrošināšanas un pārapirošināšanas sabiedrība izmanto ārpalpojuma līgumu, ja tā izvēlas neizmantot ārēju modeli tiešā veidā.

1.166. Līdzīgā veidā valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, vai apdrošināšanas un pārapirošināšanas sabiedrība ar ārpalpojuma līguma palīdzību uzdod pakalpojumu sniedzējam veikt atsevišķus ar ārējiem datiem saistītus uzdevumus.

1.167. Valsts kompetentajām iestādēm jādara apdrošināšanas un pārapirošināšanas sabiedrībai skaidri zināmu, ka tām nav pamata uzskatīt šādu ārpalpojuma līgumu esamību par atbrīvojumu no pierādīšanas, ka iekšējais modelis atbilst prasībām.

1.168. Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapirošināšanas sabiedrība nodrošina to, ka visi ārpalpojuma līgumi par iekšējā modeļa ekspluatāciju vai ar ārējiem datiem saistītu uzdevumu veikšanu, piemērojot „Maksātspēja II” direktīvas 49. pantā paredzētās prasības, nosaka pušu pienākumus.

1.169. Valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, kā apdrošināšanas un pārapirošināšanas sabiedrība neatkarīgi no tā, kura puse ir faktiskā ar sniegto pakalpojumu saistīto uzdevumu veicēja, saglabā vispārējo atbildību.

12. nodaļa: Kolēģiju darbība grupas iekšējā modeļa pirmspieteikuma procesā

66. pamatnostādne – Viedokļa izveidošana par iekšējā modeļa darbības jomu grupas iekšējā modeļa pirmspieteikuma procesā

1.170. Grupas iekšējā modeļa gadījumā pirmspieteikuma procesā, veidojot viedokli par iekšējā modeļa darbības jomas atbilstību, grupas uzraudzības iestādei, citām iesaistītajām valsts kompetentajām iestādēm un citām kolēģijas noteiktajām valsts kompetentajām iestādēm, kā minimums jāņem vērā:

- (a) grupā ietilpstošo saistīto sabiedrību nozīmīgums saistībā ar grupas riska profilu;

- (b) grupā ietilpstošo saistīto sabiedrību riska profils salīdzinājumā ar grupas kopējo riska profilu;
- (c) ja tas ir atbilstoši, grupas pārejas plāns modeļa darbības jomas paplašināšanai vēlākā posmā un attiecīgais laika plānojums;
- (d) standarta formulas vai cita pirmspieteikuma procesā esoša iekšējā modeļa, kas tiks izmantots tādas saistītās apdrošināšanas vai pārapirošināšanas sabiedrības maksātspējas kapitāla prasības aprēķināšanai, kura iekļauta iekšējā modeļa darbības jomā, atbilstība; un
- (e) standarta formulas vai cita pirmspieteikuma procesā esoša iekšējā modeļa, kas tiks izmantots tādas grupā iekļautās saistītās apdrošināšanas vai pārapirošināšanas sabiedrības maksātspējas kapitāla prasības aprēķināšanai, kura nav iekļauta iekšējā modeļa darbības jomā, atbilstība.

1.171. Veidojot viedokli par to, cik atbilstoši ir izslēgt grupā ietilpstošas saistītās sabiedrības no iekšējā modeļa darbības jomas, grupas uzraudzības iestādei un citām iesaistītajām valsts kompetentajām iestādēm jānovērtē, vai sabiedrību izslēgšanas sekas varētu būt:

- (a) nepareiza pašu kapitāla sadale, pamatojoties uz atsevišķu sabiedrību maksātspējas kapitāla prasībām, nevis uz ieguldījumu grupas riska profilā;
- (b) nekonsekvences, kas izrietētu no iekšējā modeļa lietošanas grupas maksātspējas kapitāla prasības aprēķināšanai un standarta formulas vai atšķirīga pirmspieteikuma procesā esoša iekšējā modeļa lietošanas grupā ietilpstošas saistītās sabiedrības maksātspējas kapitāla prasības aprēķināšanai;
- (c) grupas un grupā ietilpstošo saistīto sabiedrību riska vadības nepilnības, ko nosaka iekšējā modeļa ierobežotā darbības joma; vai
- (d) neatbilstoša grupas maksātspējas kapitāla prasība saistībā ar grupas riska profilu.

67. pamatnostādne – Grupas uzraudzības iestāžu un grupu iekšējo modeļu pirmspieteikuma procesā iesaistīto un dalības valsts kompetento iestāžu uzdevumi

1.172. Grupas iekšējā modeļa pirmspieteikuma procesā grupas uzraudzības iestādei un citām iesaistītajām valsts kompetentajām iestādēm jāvienojas par visracionālāko un iedarbīgāko uzdevumu sadali starp dažādām iesaistītajām valsts kompetentajām iestādēm.

1.173. Grupas uzraudzības iestādei, apspriežoties ar citām iesaistītajām valsts kompetentajām iestādēm, jādokumentē vienošanās par uzdevumu sadali, kā arī jāizstrādā darba plāns un saziņas noteikumi, kas tām jāievēro.

- 1.174. Tāda grupas iekšējā modeļa gadījumā, kas atbilst 231. panta prasībām, grupas uzraudzības iestādei un citām iesaistītajām valsts kompetentajām iestādēm jāizvērtē nepieciešamība ietvert darba plānā īpašus noteikumus, kas nosaka pienākumu sadali un saziņas noteikumus starp tām.
- 1.175. Vajadzības gadījumā grupas uzraudzības iestādei, apspriežoties ar citām iesaistītajām valsts kompetentajām iestādēm, jāveic darba plāna atjaunināšana.
- 1.176. Grupas uzraudzības iestādei jānodrošina, ka darba plāns paredz pirmspieteikuma procesa termiņus, galvenos pasākumus un uzdevumus.
- 1.177. Grupas uzraudzības iestādei jānodrošina, ka darba plāns, kā minimums:
- (a) nosaka, kad un kā pirmspieteikuma procesā jāapspiežas un jāiesaista citas iesaistītās valsts kompetentās iestādes;
  - (b) nosaka, kad un kā ļaut citām uzraudzības iestāžu kolēģijā ietilpstošajām valsts kompetentajām iestādēm piedalīties pirmspieteikuma procesā, paturot prātā to, ka šāda līdzdalība nepārsniegs tādu apstākļu noteikšanu un novēršanu, kuros, izslēdzot atsevišķas uzņēmējdarbības jomas no iekšējā modeļa aptvēruma, grupas riska novērtējums varētu būt būtiski zemāks nekā patiesībā vai kuros iekšējais modelis varētu konfliktēt ar citu pirmspieteikuma procesā esošu iekšējo modeli, kas tiks izmantots jebkuras grupā ietilpstošās apdrošināšanas un pārapirošināšanas sabiedrības maksātspējas kapitāla prasības aprēķināšanā; un
  - (c) nosaka novērtēšanas prioritātes, ņemot vērā iekšējā modeļa darbības jomu, katras grupā ietilpstošās saistītās sabiedrības specifiku, grupas un grupā ietilpstošo saistīto sabiedrību riska profilu, kā arī pieejamo un būtisko informāciju par iekšējo modeli.
- 1.178. Ja iesaistītā valsts kompetentā iestāde konstatē būtisku iemeslu bažām saistībā ar pirmspieteikuma procesu, tai par savām bažām pēc iespējas drīzāk jāpaziņo grupas uzraudzības iestādei un citām iesaistītajām iestādēm.

68. pamatnostādne – Kopējas klātienes pārbaudes grupas iekšējā modeļa pirmspieteikuma procesā

- 1.179. Grupas iekšējā modeļa pirmspieteikuma procesā grupas uzraudzības iestādei un citām iesaistītajām valsts kompetentajām iestādēm jā sagatavo priekšlikumi un jāapspiež, kad un kā organizēt kopējas klātienes pārbaudes, lai pārbaudītu pirmspieteikuma procesa informāciju un tādējādi nodrošinātu šā procesa efektivitāti.
- 1.180. Valsts kompetentajām iestādēm, kuras ierosina veikt kopēju klātienes pārbaudi, jāinformē grupas uzraudzības iestāde, norādot šīs pārbaudes jomu un nolūku, ņemot vērā kopējo klātienes pārbaudes mērķus saistībā ar pirmspieteikuma procesu, kā tos noteikušas iesaistītās valsts kompetentās iestādes.
- 1.181. Pēc tam grupas uzraudzības iestādei informācija jāpaziņo citām pirmspieteikuma procesā iesaistītajām valsts kompetentajām iestādēm, EIOPA

un, ja nepieciešams, citām kolēģijā ietilpstošajām valsts kompetentajām iestādēm, valsts kompetentajām iestādēm, kas atbild par nozīmīgu filiāļu uzraudzību, kā minēts „Maksātspēja II” direktīvas 248. panta 3. punktā, un valsts kompetentajām iestādēm, kas atbild par citu filiāļu uzraudzību.

- 1.182. Kad valsts kompetentās iestādes, kas piedalīsies kopējā klātienē pārbaudē ir noteiktas, tām jāapspriežas un jāvienojas par pārbaudes galīgo aptvērumu, nolūku, uzbūvi un uzdevumu sadalījumu.
- 1.183. Ja klātienē pārbaudi organizē valsts kompetentā iestāde, kas nav grupas uzraudzības iestāde, tai jānodrošina grupas uzraudzības iestādei attiecīgā dokumentācija.
- 1.184. Grupas uzraudzības iestādei jānodrošina attiecīgās dokumentācijas pieejamība pirmspieteikuma procesā iesaistītajām valsts kompetentajām iestādēm, citām valsts kompetentajām iestādēm, kas piedalās klātienē pārbaudē, un EIOPA. Grupas uzraudzības iestādei jānodrošina pārējiem kolēģijas locekļiem un dalībniekiem attiecīgās saņemtās dokumentācijas saraksts un pēc īpaša pieprasījuma – attiecīgā dokumentācija.
- 1.185. Pamatojoties uz ziņojumu, kurā izklāstīti kopējās klātienē pārbaudes galvenie konstatējumi, klātienē pārbaudi organizējušajai valsts kompetentajai iestādei jāapspriež ar iesaistītajām valsts kompetentajām iestādēm klātienē pārbaudes rezultāti un veicamie pasākumi.
- 1.186. Saskaņā ar panākto vienošanos par saziņu kolēģijas ietvaros grupas uzraudzības iestādei jāpaziņo pārējiem kolēģijas dalībniekiem par klātienē pārbaudes rezultātiem un veicamajiem pasākumiem.

69. pamatnostādne – Neklātienē darbības attiecībā uz iekšējiem modeļiem grupu iekšējo modeļu pirmspieteikuma procesā

- 1.187. Grupas iekšējā modeļa pirmspieteikuma procesā iesaistītajām valsts kompetentajām iestādēm jāinformē grupas uzraudzības iestāde un citas iesaistītās valsts kompetentās iestādes par neklātienē darbību galvenajiem konstatējumiem un tie jāapspriež.
- 1.188. Iesaistītajām valsts kompetentajām iestādēm jāinformē grupas uzraudzības iestāde un citas iesaistītās valsts kompetentās iestādes par pieeju, ko tās izmantoja iekšējā modeļa elementu pārbaudē.
- 1.189. Ja šīs informēšanas rezultātā iesaistītās valsts kompetentās iestādes konstatē būtiskas ievērotās pieejas atšķirības, tām jāapspriežas un jāvienojas par procesu, lai izstrādātu konsekventu pieeju, ja tās šādu saskaņošanu uzskata par atbilstošu.
- 1.190. Uzskatot to par atbilstošu, iesaistītajām valsts kompetentajām iestādēm jāapsver informācijas nodošana par iekšējā modeļa elementu pārbaudē lietotajiem līdzekļiem un paņēmieniem citām iesaistītajām valsts kompetentajām iestādēm.

70. pamatnostādne – Trešo valstu kompetento iestāžu iesaistīšana grupu iekšējo modeļu pirmspieteikuma procesā

- 1.191. Grupas iekšējā modeļa pirmspieteikuma procesā grupas uzraudzības iestādei un citām iesaistītajām valsts kompetentajām iestādēm jāizveido viedoklis par to, vai vajadzētu apspriesties un ar kurām trešo valstu kompetentajām iestādēm apspriesties.
- 1.192. Pirms apspriešanās ar trešās valsts kompetento iestādi grupas uzraudzības iestādei ar iesaistītās valsts kompetentās iestādes atbalstu jāveic atbilstoši pasākumi, lai nodrošinātu, ka tiesību aktu normas attiecībā uz informācijas konfidencialitāti jurisdikcijā, kurā atrodas trešās valsts kompetentā iestāde atbilst no „Maksātspēja II” direktīvas, citām ES direktīvām un iesaistītajām valsts kompetentajām iestādēm piemērojamiem tiesību aktiem izrietošām dienesta noslēpuma prasībām.

Atbilstība un ziņojumu sniegšanas noteikumi

- 1.193. Šajā dokumentā ir ietvertas pamatnostādnes, kas izdotas saskaņā ar *EIOPA* regulas 16. pantu. Saskaņā ar *EIOPA* regulas 16. panta 3. punktu kompetentās iestādes cenšas nodrošināt atbilstību pamatnostādnēm un ieteikumiem.
- 1.194. Kompetentajām iestādēm, kuras nodrošina atbilstību vai gatavojas nodrošināt atbilstību šīm pamatnostādnēm, atbilstošā veidā jāietver tās savā tiesiskajā regulējumā vai uzraudzības sistēmā.
- 1.195. Kompetentās iestādes divu mēnešu laikā pēc publikācijas apstiprina *EIOPA*, ka tās nodrošina atbilstību vai gatavojas nodrošināt atbilstību šīm pamatnostādnēm, minot neatbilstības iemeslus.
- 1.196. Ja līdz minētajam termiņam atbilde nav saņemta, tiks uzskatīts, ka kompetentās iestādes nenodrošina atbilstību ziņojumu sniegšanas noteikumiem.

Nobeiguma noteikums par pārskatīšanu

- 1.197. Šīs pamatnostādnes pārskata *EIOPA*.